

Bevarandeplan Natura 2000

(enligt 17 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm)

SE0620314 Storsveden

Innehållsförteckning

Beskrivning.....	2
Bevarandesyfte	2
Bevarandemål	2
Beskrivning av arter/livsmiljöer	2
Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?... 3	3
Bevarandeåtgärder - med tidplan.....	4
Bevarandestatus idag	4
Uppföljning av bevarandemålen.....	4
Referenser.....	5
Kartor.....	se bilagor 1-3
Bilaga 1 – Översiktskarta.....	6
Bilaga 2 – Områdesavgränsning.....	7
Bilaga 3 – Natura 2000 habitat.....	8

Namn: Storsveden

Kommun: Rättvik

Områdeskod: SE0620314

Områdestyp/status: SCI

Ägarförhållanden: Privata / Statliga

Areal (ha): 10,3

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Kod	Namn	Areal (ha)	% av yta
7230	Rikkärr	2	20

Ingående arter enligt habitatdirektivet

1902 Guckusko

Beskrivning av området

Storsveden ligger 1,5 km väster om väg 301 vid Gulleråsen. Det är ett variationsrikt, kraftigt kuperat område av övergivna slåtterängar. Hackslogarna domineras nu av lundartad blandskog med bl.a. 80-100 åriga aspar. Jordmånen är kalkrik och bördig, vilket tillsammans med de fuktiga betingelserna i området resulterat i en yppig vegetation med artrik örtflora, bl.a. med inslag av Guckusko. Två sumpigare områden finns vilka av skogsvårdsstyrelsen klassificerats som kalkkärr/rikkärr.

Bevarandesyfte/mål

Observera att nedanstående bevarandemål inte är fullständiga. På grund av kunskapsbrist saknas i några fall specifika värden. Dessa är i sådant fall ersatta med ett x. Målen kan i flera fall behöva revideras i samband med kommande basinventering och uppföljning. Även listorna över typiska arter kan komma att justeras.

Naturtyp/Art	Bevarandemål
7230 Rikkärr	<ul style="list-style-type: none"> • Arealen rikkärr ska bibehållas • Täta (mer än x(50)% täckning) bestånd av de negativa indikatorarterna blåtåtel, vass, eller älgört större än x (100) m²/ha förekommer ej. • Minst två av de typiska kärlväxterarterna ska förekomma i minst x % av provytorna i fastmattorna.
1902 Guckusko	<ul style="list-style-type: none"> • Guckusko (<i>Cypripedium calceolus</i>) skall inte minska i utbredning • Antalet plantor ska inte understiga 150 st mer än tre år i följd. • Arealerna av ingående naturtyper ska bibehållas på minst nuvarande nivå.

Beskrivning av arter/livsmiljöer

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens beskrivningar av arter/livsmiljöer hämtade från Naturvårdsverkets generella vägledning för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003).

7230 Rikkärr

Öppna eller skogklädda kärr i betydelsen minerotrofa myrar med ständig tillförsel av mineralrikt vatten från omgivningen. pH-värdet är högre än i andra myrtyper, vanligen 6 eller högre. Vegetationen domineras av olika stråväxter och örter. Bottenskiktet byggs upp av s.k. brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Många rikkärr, särskilt i södra Sverige har hävdats genom ängsbruk och betesdrift, vilket påverkat vegetationens sammansättning. Många rikkärr som idag inte betas växer därför igen till sumpskog.

Karaktärsarter: axag, gräsull, tagelsäv, björnbrodd, ängsnycklar, sumpnycklar, brudsporre, blodnycklar, kärrknipprot, majviva, guldspärrmossa, korvskorpionmossa, späd skorpionmossa, gyllenmossa, purpurvitmossa och lockvitmossa.

Typiska arter: svarthö, huvudstarr, hårstarr, glansstarr, blodnycklar, ängsnyckelkomplexet, tagelsäv, gräsull, brudsporre, honungsblomster, flugblomster, slätterblomma, tätört, majviva, axag, snip (ullsäva), dvärglummer, saffransmaskros, björnbrodd, långhalsmossa, fetbålmossa, stor skedmossa, myruddmossa, trubbuddmossa, käppkrokmossa, praktflikmossa, svanmossa, trekantig svanmossa, kärrmörkia, piprensarmossa, maskgulmossa, korvgulmossa, späd/röd, skorpionmossa, korvskorpionmossa, kärrtrumpetmossa, gyllenmossa.

1902 Guckusko

Arten förekommer nästan enbart i områden med hög kalkhalt i marken, och växer helst halvöppet på mark med god näringstillgång. Den är påträffad i flera olika typer av skogar, och även i rikare kärr. Tillgång på rörligt markvatten är viktigt. Störning Guckusko är känslig för bete, eller snarare trampet från betande djur. Arten gynnas av en måttlig störning, som håller markerna någorlunda solöppna utan att påverka fältskiktet i någon högre grad.

Spridningsförmåga Arten sprider sig vegetativt med jordstammar, men även med mycket lätta vindspridda frön. En rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 100–1000 m.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder hämtade från Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003)

7230 Rikkärr

Tillkommande och existerande ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på habitatet. Torvbrytning, för energiråvara eller jordförbättringsmedel, är generellt ett stort hot mot habitatet idag men inte aktuellt i detta område då kärret är så litet. Anläggningsarbeten, t.ex. skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet, kan förstöra hydrologin och/eller hydrokemin i området. Skogsbruk och andra företag som innebär kringliggande fastmark avverkas kan innebära är näringsämnen läcker ut på myren och att de hydrologiska förhållandena ändras. Skogsbruk kan innebära att miljöer där det funnits lång skoglig kontinuitet förlorar arter knutna till trädsiktet eller marklevande arter som kräver beskuggning. Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten. Ökad våtdeposition av kväve gör att habitatets vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar. Vissa av de öppna källkärrarna med hävdgynnad flora hotas av igenväxning eller är under igenväxning pga. av upphörd hävd. Detta kan vara ett problem vid Storsveden då det bedrivits slätter i området för ca 100 år sedan. Intensivt bete med tillhörande tramp kan skada bottenkiktet i främst blöta rikkärr.

1902 Guckusko

Ett normalt skogsbruk med avverkningar öppnar oftast omgivningarna alltför drastiskt, och även om inga direkta skador skett på guckuskobestånden så kan andra arter få konkurrensfördelar genom den frigjorda näringen och konkurrera ut guckuskon. Körskador i samband med skogsbruk kan lätt ge upphov till lokalt ändrad hydrologi som kan vara mycket skadlig på guckuskobestånden. Tramp kring välbesökta guckuskolokaler kan kompaktera marken så att hydrologin förändras samt effektivt hindra arten att spridas vegetativt. Ett för kraftigt bete på lokaler med guckusko kan slå ut arten. Insamling och uppgrävning för inplantering i trädgårdar.

Bevarandeåtgärder med tidplan

I stort sett hela Natura 2000 området är idag utpekade som nyckelbiotop av SVS men saknar lagligt skydd. Därför bör en process inledas under de närmaste åren där området ges ett formellt skydd, antingen via naturvårdsavtal med markägarna eller att ett naturreservat inrättas för området. Det som talar för naturvårdsavtal är områdets ringa storlek då naturreservat vanligen inte skapas för områden under 20 ha. Naturvårdsavtal ger dock inte ett permanent skydd och ersättningsnivåerna till markägarna är lägre än vid reservatsbildning. Om kringliggande marker till Natura 2000 området huser tillräckliga naturkvaliteter för att motivera ett skydd blir arealen större, och argumenten starkare, för ett naturreservat. Detta får dock framtida inventeringar, inför starten av skyddsarbetet, fastställa.

Resultatet av uppföljningen kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus hos dessa naturtyper och arter.

Bevarandestatus idag

Innan basinventeringen är genomförd vet vi inte om gynnsam bevarandestatus råder i hela området.

För Guckusko genomfördes basinventering 2005. Vid inventeringen fanns 410 plantor i 20 grupper/bestånd. Området har inventerats nästan årligen från 1977. Mätserien visar på en stor variation i plantantal. Som minst har det hittats 54 plantor (1978) och som mest 563 plantor (1986). Länsstyrelsen bedömer utifrån detta att Guckuskobestånden i området har gynnsam bevarandestatus.

Uppföljning av bevarandemål

Ett arbete pågår på nationell nivå med att utveckla metoder för uppföljning av bevarandemål för arterna och naturtyperna i Natura 2000. Målet med uppföljningen är att bevaka bevarandestatusen hos de naturtyper och arter i Natura 2000 som finns i området.

Referenser

Naturvårdsverket 2005. Beslut om definitioner för naturtyper. 2005-06-21

Naturvårdsverket 2003. 7230 *Rikkärr*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledning. 2003-05-22

Naturvårdsverket 2002. 1902 *Guckusko*. Art och naturtypsvisa vägledning. 2002-04-07

Jonas Bergstedet 2005, Susne Lundin 2006-08-28

BILAGA 1 – Översiktskarta

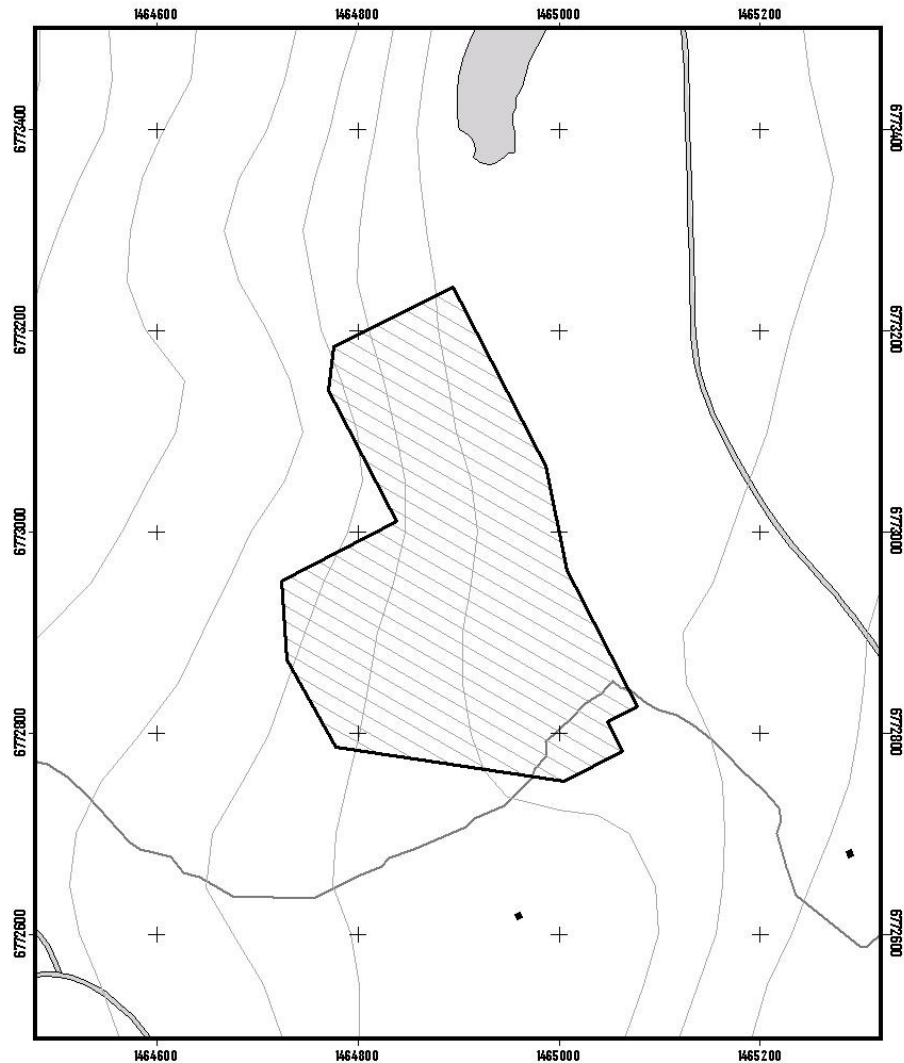
SE0620314 Storsveden

Underlagskarta Lantmäteriet med givande 96.0352.

BILAGA 2 – Områdesavgränsning

SE0620314 Storsveden

Koordinater angivna i rikets nät

- Avgränsning Natura 2000 område
- Våtmarker
- Höjdkurvor
- Bilvägar
- Vattendrag
- Sjöar
- Byggnader

Skala 1:5000

0 100 200 300 meter

Underlagskarta lantmäteriet medgivande 96.0352.

BILAGA 3 – Utbredning av Natura 2000 habitat